

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพในการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เปรียบเทียบศักยภาพในการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการประเมินศักยภาพในระดับดี ปานกลาง และต้องปรับปรุง และศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ตัวแทนสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ผ่านการอนุมัติขึ้นทะเบียนให้ดำเนินกิจการอย่างถูกต้อง และผ่านการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชนด้วยคณ.วันที่ 20 พฤษภาคม 2550 จำนวนกลุ่มละ 3 คน ในอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้งหมดจำนวน 46 กลุ่ม จำนวน 138 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติ F-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 3 ระดับ ไม่มีความแตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ การศึกษา และสถานภาพการสมรส แต่สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 3 ระดับมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทางด้านรายได้ต่อเดือนจากการดำเนินกิจการวิสาหกิจชุมชนของสมาชิกภายในกลุ่ม

การศึกษาเพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลการวิจัยพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้ง 3 ระดับ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทางด้านปริมาณเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม และข้อมูลด้านศักยภาพในการดำเนินการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทางด้านความต่อเนื่องในการผลิตของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวนชนิดสินค้าและบริการที่ทางกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตได้ การผ่านเกณฑ์การรับรองมาตรฐาน ความสม่ำเสมอของคุณภาพสินค้าและบริการ ความซ้ำกันของสินค้าที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตได้กับสินค้าของกลุ่มอื่นในชุมชนเดียวกันหรือชุมชนใกล้เคียง กลุ่มเป้าหมายที่เป็นแหล่งรับซื้อสินค้า/บริการ ตลาด และการวางแผนการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ปัญหาของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่พบ คือ การขาดความรู้และเทคโนโลยีที่จะใช้ในการผลิต การขาดการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม ความลำบากในการคมนาคมขนส่งสินค้าและบริการ และการขาดตลาดในการรองรับผลผลิตที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทำการผลิตได้ ทางด้านความต้องการของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพบว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้องการการให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบกิจการ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการผลิต การโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการของกลุ่มให้เป็นที่รู้จัก และตลาดรองรับสินค้าและบริการที่กลุ่มผลิต

ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัยครั้งนี้คือ การวางแผนพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะต้องเน้นการกระตุ้นให้สมาชิกในกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอปาย การประชาสัมพันธ์สินค้าและบริการจากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เป็นที่รู้จัก การนำเทคโนโลยีการผลิตที่ถูกต้องและได้มาตรฐานมาใช้ในการผลิต และการส่งเสริมให้กลุ่มมีการวางแผนในการทำการดำเนินกิจการ

The study was aimed at investigating and comparing the operation potential of community enterprises in Pai District of Mae Hong Son Province. Capacity categories of good, fair and poor were quoted for the purpose. The study was also aimed at investigating the problems and obstacles of as well as recommendation for the aforementioned enterprises.

The population consisted of 138 representatives of 46 community enterprise groups; 3 registered members were singled out from each group. The number of representatives was among other registered members whose enterprises qualification was made by May 20th, B.E. 2550. Tool applicable for the purpose was a set of structural interview. The data derived was then analyzed and presented in terms of frequencies, percentage, means, standard deviations, maximum and minimum values while the hypothesis testing on group differentiation was tried with F-test.

The results showed that members of those enterprises, dispersing among those 3 capacity categories were not different as far as those factors of sex, educational background and marital status were concerned while economic and social status among members of those enterprises, dispersing among those 3 capacity categories, were significantly different ($P>.01$) concerning monthly earnings derived from the operation of their enterprises.

The comparison study of operation potential among those 3 categories groups showed that the revolving fund within the group were significantly different while continuous production practice, types of products as well as services offered, standard approval, consistency of the products and the services, identical products among the enterprises existing within and beyond the community, target group of consumers, marketing and operating plans were not significantly different.

Problems from the member, were lacking of producing know-how techniques, participation, transporting and serving infrastructure, and market. The members also wanted to learn how to operate the enterprise, knowledge of producing know-how techniques, and marketing product advertising.

Recommendation from this study were The action plan for community enterprise development should be concentrated upon how to urge the members to participate more in activities, creating networks for those community enterprises in Pai District publicizing, the products and services of the enterprises, bringing appropriate and standard know-how technologies for production and promoting operating planning.